

בלות הספרות העעירה

על השיר שבטור / יעקב מלכין

כן נדמה שעוד אין זה הסבר
החושף את הסוד הנסתר
של משקל הדברים שדבר
הנאם שעליו מדובר
כן יש לחשוב שעוד אין זה הכל.

כי לחרוז — אחת המלאכות הקלות
למדי.

אך לכתוב שירים — אין הוא בגדר
מלאכה והמשורר שאין פיומונאותו
מלאכה — הוא נתן אחרמן.

כי אחרמן הוא ראשית לכל ומעל
לכל משורר. ואם תבונתו המדינית
הגדולה הפכתו למספר המפדוכס

הפוליטי של עולם המלחמה והשלום
המלחמתי שאחריה. אם לכו העברי

הרגש והגדול הפכו למבטא רגשותי
(סיף בעמוד 8)

לטור שירים של ממש. שירי עת
ולא פומבי עתון גרידא. אפילו הפק
תות והתומור. הכדיתה ההפתעה הצ
צים בכל טור שבספר — אפילו
אלה אינם הסברים לאותה התרג
שות האופפת קוראיו. לאותה תחו
שה אמיתית של פגישה עם יצירה
אמנותית — האופפת אותך בשי
רים רבים כל כך משירי ה"טור" הש
ביע"י. כי אם גם

יתכן, עד, מאד יתכן
שהקסם חלקו לא קטון.

יתכן שלא שקר החן
ולא הכל הרמית והטון

יתכנן שלא שקר החן
ולא הכל הרעד בקול...

אך נוסף נא שאף-על-פי-כן
יש לחשוב שעוד אין זה הכל.

— היה זה בתיאטרון בפירנצה כש
רובינה קראה לפני התילים את ה"ל
שון השבדית" ראיתי דבים מהם מוזי
לים דמעה — ואדה שאף אני הייתי
בניהם —

כה טח באונינו עתונאי יהודי שמוי
צאא מאמריקה. ובמלחמה שימש כתב
צבאי. כעת הוא פועל בקרבנו. לשונו

העברית טרייה ואינה שגוהה עדיין
בפיו. כראותו את ה"טור השביעי"י

מכודך ומעוטר עטיפת-ספר נאה כל
כך — נתרגשו בו ושינו אתה הופ

עה של רובינה בתיאטרון בפירנצה
הוא הפציר בנו שנקרא לפניו עוד.

הספר נפתח במקום שנפתח ומש
כונה שיר כלשהו בשמו נתחייכו פני

המסוכים משל נפגשו עם מכרים גוי
שנים וחביבים המוכרים היטב ואשה

דווקא מפני כך יש רצון חזק לפגשם
ולשמעם שוב.

— — —
אומר לכם את האמת, הרי

שצרות בני המקצוע שלנו — השיבותן
במועדן. ואחריו — ראויות הן שיעס

פי בהן כריכים משומנים. אך שירי
עתק אלה ראויים היו להיכרך —

תוך קריאתם בשנית מתייצב הבטחן
כי אינן יצירות לשעתן בלבד —

המשיך אותו עתונאי שלנו היהודי
חם ואם כי תרבות-לשונו זרה עדיין

במקצה. ואם כי הפסיד ללא-ספק רבות
מן הפואנטות-הלשוניות מלאות הנו

מוך הדק והפקחי שבטורים — נכבש
גם הוא לשירותן של יצירות אלתר

מניות אלה המאריכה ימיהן ומחרינה
קיומן מתחום מועדן ומקיימת אותן

בדמית הספר הזה הרענן כל כך במור
זיקאליתו. בחריזותו. בזמר השובב המ

רקד בו תמיד —

— — —

אך ההסברים הרגילים והשגורים של
מעלות הטור האלתרמני — אינם

מבארים פעלו ורושמו בצבור קוראיו.
כי אין מוזיקליותו של אלתרמן. אין

וירטואוזיות "חרוזיו. או אורגינליות"
צורנית שלו — אין אלה הסברים מס

פיקים להיות הטורים שנקבצו —

על השיר שבמור

(סוף מעמ' 4)

הם של רבבות קרוביו ומיודעיו של
-מנחם מנדל- ביום איד. למבטא
ברכת עם לקפיטן איטלקי ולגרו-
מיקו אנדריי ביום האר חג-מעט
את חשכת האופק הפוליטי. — אם
מצפוני הישר והעמוק הפכו למו-
כיחה של בריטניה הקטנה מתוך
ושל גיבורי מלח המלך מבית.
אם עדינותו החיובת והחמימה הפכתו
למספר ספורו של הילד הקטן של נח-
שון וגונן שבכל תפוצות ימינו
שלנו — ואם לכסוף הפכתו שורשיו-
תו והערותו בנער הארצישראלי ובהווי
העבודה וההגנה שלו לדבר של מגש
הכסף. — הרי בסופו של דבר לא
היה אלתרמן לאף אחד מבעלי-דמות
אלה שנתגלו בו — הוא היה ונשאר
משורה גדול — אולי הגדול בין משור-
רינו כיום — המאחד בקרבו תבונה
פוליטית. ולב יהודי רגש. ומצפון צי-
בורי ישרן. ועדינות חובבת ומעל לכל
אלה שירשיות וביאות-כח של הנוער
הארצישראלי המוצא את ביטויו בשיר
האלתרמני והאוהבו אהבה פשוטה וג-

דולה כל כך — הוא היה ונשאר בשיר
ררה של שמחת עניים השר לאור הכר-
כבים בחוץ את השירה הפוליטית הג-
דולה של ימינו — את שירי מכות
מצרים.

ובתור כזה כתב וכותב אלתרמן את
שירי העתון שלו. את שירת העת
שלנו; את הטורים הרבים שהפכו
לשירים. ומשום כך היו מרבית טורים
אלה חיבים להכרך בספר. ומשום כך
מוכרח הקורא בהם להשתהות כמעט
בכל אחד ואחד מהם בנקודת הפיוט
שבה בנקודה מסוימת אחת שהפומק
הופך בה לשיר.

אך לא שקר הען.

ולא הכל הדמות והטון —

רק הוא — השליט הגדול של הצורה
והמשקל והחרוז — יכול היה לצד
כחומר. ובחומר כזה לא רק בזכות
הצורה זכו יצירות אלה להיות שירים.
אך לולא הצורנות הרעננה והגמישה.
המוסיקלית והמסוחררת אמצאית-לשון
וחרוז טבעי ושוטפני — לא היו שירי
עת אלה זוכים ליהפך לפזמוני-עתון
הנקראים בהמונים ומפורסמים בתם
כל כך.

ובשל כך יכול היה אלתרמן להרשות
לעצמו להקדיש טורים שלמים בצתח
לבדיחה. לרשימה פוליטית בחרוזים.
כי לא כל טורי-העתון היו לשירים
אך כל שירי הספר הזה היו פזמוני-
מועדם ומועדי-הנאה לרבבות קוראיו
שבוע שבוע. ויש טורים שהנם רק
שירים. חוס של אידיילק ואחרית-
הימים משוך עליהם — והם כנדי ואבא
שהגדה-אלתרמנית אמרה עליהם.

אך ידעתי כי ים יקרע לא בבדי-

ויש טעם חומות ומדבר להבק.

אם בסוף הסיפור עומדים אבא וגדי.

וצופים לתידם שירח ויגיע.